

**CHUYÊN ĐỀ 7:
SỐ THẬP PHÂN
ÔN HÈ MÔN: TOÁN - LỚP 6**

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Dạng 2. Tính bằng cách hợp lí

A. Lý thuyết

Sử dụng các tính chất của phép cộng, phép nhân phân số:

+) Phép cộng:

+ Tính chất giao hoán: $a+b = b + a$

+ Tính chất kết hợp:

$$(a+b)+c = a + (b+c)$$

+ Cộng với số 0 : $a + 0 = 0 + a = a$

+) Phép nhân:

+ Tính chất giao hoán: $a.b = b.a$

+ Tính chất kết hợp: $(a.b).c = a.(b.c) = a.b.c$

+ Nhân với số 1: $1.a = a.1 = a$, nhân với số 0 : $a.0 = 0$

+ Tính chất phân phối của phép nhân đối với phép cộng:

$$a.(b+c) = a.b + a.c$$

Chú ý: Thứ tự thực hiện phép tính như đối với số nguyên

B. Bài tập

Bài 1:

Tính một cách hợp lí:

a) $18,65 + 281,35 - 26,75 - 13,25$

b) $38,25 - 18,25 + 21,64 - 11,64 + 9,93$

c) $(72,96 + 18,47) - (8,47 + 22,96)$

d) $114,02 - (114,37 - 85,98)$

Bài 2:

Tính một cách hợp lí:

a) $0,125.0,694.80$

b) $721,9.99 + 721 + 0,9$

c) $914,75 : 5 + 211,2 : 5 - 101,95 : 5$

d) $5,17 : (-1,3) + 1,43.1,1 + 39,0,143 + 7,83 : (-1,3)$

Hướng dẫn giải chi tiết**Bài 1:**

Tính một cách hợp lí:

a) $18,65 + 281,35 - 26,75 - 13,25$

b) $38,25 - 18,25 + 21,64 - 11,64 + 9,93$

c) $(72,96 + 18,47) - (8,47 + 22,96)$

d) $114,02 - (114,37 - 85,98)$

Phương pháp

Sử dụng tính chất giao hoán, kết hợp của số thập phân và quy tắc dấu ngoặc.

Lời giải

a) $18,65 + 281,35 - 26,75 - 13,25 = (18,65 + 281,35) - (26,75 + 13,25) = 300 - 40 = 260$

b) $38,25 - 18,25 + 21,64 - 11,64 + 9,93 = (38,25 - 18,25) + (21,64 - 11,64) + 9,93 = 20 + 10 + 9,93 = 39,93$

c) $(72,96 + 18,47) - (8,47 + 22,96)$

$$= 72,96 + 18,47 - 8,47 - 22,96 = (72,96 - 22,96) + (18,47 - 8,47) = 50 + 10 = 60$$

d) $114,02 - (114,37 - 85,98)$

$$= 114,02 - 114,37 + 85,98$$

$$= (114,02 + 85,98) - 114,37$$

$$= 200 - 114,37$$

$$= 85,63$$

Bài 2:

Tính một cách hợp lí:

a) $0,125 \cdot 0,694 \cdot 80$

b) $721,9 \cdot 99 + 721 + 0,9$

c) $914,75 : 5 + 211,2 : 5 - 101,95 : 5$

d) $5,17 : (-1,3) + 1,43 \cdot 1,1 + 39 \cdot 0,143 + 7,83 : (-1,3)$

Phương pháp

Sử dụng tính chất của phép nhân số thập phân: giao hoán, kết hợp, phân phối của phép nhân đối với phép cộng.

Thứ tự thực hiện phép tính với số thập phân tương tự như với số nguyên.

Lời giải

a) $0,125 \cdot 0,694 \cdot 80 = (0,125 \cdot 80) \cdot 0,694 = 10 \cdot 0,694 = 6,94$

b) $721,9 \cdot 99 + 721 + 0,9 = 721,9 \cdot 99 + 721,9 = 721,9 \cdot (99 + 1) = 721,9 \cdot 100 = 72190$

c) $914,75 : 5 + 211,2 : 5 - 101,95 : 5 = (914,75 + 211,2 - 101,95) : 5$

$$= [(914,75 + 211,2) - 101,95] : 5 = (1125,95 - 101,95) : 5 = 1024 : 5 = 204$$

d) $5,17 : (-1,3) + 1,43 \cdot 1,1 + 39 \cdot 0,143 + 7,83 : (-1,3) = 5,17 : (-1,3) + 7,83 : (-1,3) + 1,43 \cdot 1,1 + 39 \cdot 0,143$

$$= (5,17 + 7,83) : (-1,3) + 1,43.1,1 + 39.0,143 = (5,17 + 7,83) : (-1,3) + 1,43.1,1 + 3,9.1,43$$

$$= 13 : (-1,3) + 1,43.(1,1 + 3,9) = -10 + 1,43.5 = -10 + 7,15 = -2,85$$